

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 238 / DPSG
DATA 12.02.2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
135/24.02.2016

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53 din 2003 – Codul muncii*, inițiată de doamna deputat PNL Florica Cherecheș împreună cu un grup de deputați PNL și neafiliați (Bp. 692/2015).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea unor prevederi din *Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, propunându-se, în principal, următoarele:

- prelungirea duratei normale a timpului de muncă peste 40 de ore/săptămână să se facă cu condiția ca media orelor de muncă calculate pe o perioadă de referință de 4 luni calendaristice să nu depășească 40 de ore pe săptămână;

- definirea sintagmei „*repaus săptămânal*” ca fiind orice perioadă de timp compactă de 48 de ore consecutive, de la ora încetării programului de lucru în săptămâna curentă până la ora începerii programului de lucru în săptămâna următoare, în aceste situații, repausul săptămânal urmând a fi stabilit pentru diferite categorii de salariați prin regulamentul de ordine interioară, contractul colectiv de muncă sau fișa postului.

II. Observații

1. Referitor la propunerea de completare a art. 112 din Codul muncii cu alineatul (3), evidențiem faptul că, prin *Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru*, adoptată în temeiul art. 137 alin. (2) din Tratatul Comunității Europene care prevede măsuri pentru îmbunătățirea mediului de lucru cu scopul de a proteja sănătatea și securitatea lucrătorilor, au fost stabilite anumite cerințe minime cu privire la organizarea timpului de muncă pentru toate statele membre ale Uniunii Europene, care includ următoarele:

- perioade de repaus zilnice și săptămânale pentru lucrători (11 ore consecutive de repaus zilnic și 35 de ore neîntrerupte în situația repausului săptămânal);

- o pauză, în cazul în care durata zilei de muncă depășește 6 ore;
- durata medie a timpului de muncă pentru fiecare perioadă de 7 zile să nu depășească 48 de ore (durata maximă a săptămânii de lucru);
- un concediu anual plătit de cel puțin 4 săptămâni;
- protecție specială pentru lucrătorii de noapte.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit într-o serie de cazuri că cerințele Directivei cu privire la durata maximă a timpului de muncă, concediul anual plătit și perioadele minime de repaus „*constituie norme ale dreptului social comunitar de o importanță deosebită, de care fiecare lucrător trebuie să beneficieze.*”

Potrivit art. 2 din *Directiva 2003/88/CE*, *timpul de muncă* este definit ca fiind orice perioadă în care lucrătorul se află la locul de muncă, la dispoziția angajatorului și își exercită activitatea sau funcțiile, în conformitate cu legislațiile și practicile naționale.

Conform aceleiași directive, orice perioadă care nu este timp de lucru este considerată „*perioadă de repaus*”.

Apreciem că definițiile menționate anterior au o importanță deosebită, având în vedere că în funcție de acestea se stabilește și durata maximă a săptămânii de lucru, precum și perioadele minime de repaus.

De altfel, și Curtea de Justiție a Uniunii Europene a subliniat faptul că între timpul de muncă și perioada de repaus nu poate exista o categorie suplimentară: timpul de muncă este plasat în opoziție cu perioada de repaus, cele două noțiuni excluzându-se reciproc.

Potrivit directivei anterior menționate, timpul de lucru săptămânal trebuie să fie limitat prin dispoziții legale de reglementare și administrative sau prin convenții colective sau acorduri încheiate între partenerii sociali, iar

durata medie a timpului de muncă pentru fiecare perioadă de 7 zile să nu depășească 48 de ore (durata maximă a săptămânii de lucru).

Conform art. 6 din Directiva 2003/88/CE, „statele membre iau măsurile necesare pentru ca, în funcție de necesitățile de protecție a sănătății și securității lucrătorilor:

(a) timpul de lucru săptămânal să fie limitat prin acte cu putere de lege și acte administrative sau prin convenții colective sau acorduri încheiate între partenerii sociali;

(b) timpul mediu de lucru pentru fiecare perioadă de șapte zile, inclusiv orele suplimentare, să nu depășească 48 de ore”.

Potrivit art. 114 alin. (1) și (2) din Legea nr. 53/2003, durata maximă legală a timpului de muncă nu poate depăși 48 de ore pe săptămână, inclusiv orele suplimentare, și numai prin excepție, durata timpului de muncă, ce include și orele suplimentare, poate fi prelungită peste 48 de ore pe săptămână, cu condiția ca media orelor de muncă, calculată pe o perioadă de referință de 4 luni calendaristice, să nu depășească 48 de ore pe săptămână.

Având în vedere că actualul cadru legislativ reglementează durata maximă legală a timpului de muncă la 48 de ore pe săptămână, care include și orele suplimentare, precum și faptul că această durată poate fi prelungită cu condiția ca media orelor de muncă, calculată pe o perioadă de referință de 4 luni calendaristice, să nu depășească 48 de ore pe săptămână, apreciem că propunerea de completare a **art. 112 cu alineatul (3)** are acoperire în prevederile art. 114 din Codul muncii.

În plus, soluția legislativă propusă la **pct. 1** al inițiativei legislative pune în discuție constituționalitatea în raport cu prevederile¹ art. 41 alin. (3) din *Constituția României, republicată* și, de asemenea, se află în dezacord cu dispozițiile art. 113 alin. (2) din Legea nr. 53/2003 potrivit căroră „în funcție de specificul unității sau al muncii prestate, se poate opta și pentru o repartizare inegală a timpului de muncă, cu respectarea duratei normale a timpului de muncă de 40 de ore pe săptămână.”

2. Propunerea de modificare a **art. 137 alin. (1)** este de natură a aduce atingere dreptului angajatorului de a organiza programul de muncă în acord cu activitatea desfășurată, în condițiile în care dispozițiile art. 135 alin. (2) din Legea nr. 53/2003 instituie o excepție referitoare la munca în schimburi, respectiv se prevede că, în cazul muncii în schimburi, repausul nu poate fi mai mic de 8 ore între schimburi.

¹ conform prevederilor menționate din Legea fundamentală, „Durata normală a zilei de lucru este, în medie, de cel mult 8 ore.”

De asemenea, apreciem că nu este realizabilă stabilirea și acordarea repausului săptămânal „*de regulă și preponderent, sâmbăta și duminică*” mai ales în ceea ce privește munca în schimburi, deoarece, așa cum rezultă și din exemplul prezentat în *Expunerea de motive*, atât în cazul muncii în 3 schimburi a câte 8 ore/tură, cât și în cazul celei desfășurate continuu, 12 cu 24, numai un salariat poate avea repaus în zilele de sâmbătă și duminică. Prin urmare, din practică, a rezultat faptul că nu se poate aplica prevederea referitoare la acordarea repausului săptămânal numai sâmbătă și duminică, ținând cont că există angajatori care utilizează munca în schimburi 12 cu 24, ajungându-se să se utilizeze frecvent munca în ture continue de 12 cu 36 sau 12 cu 48, pentru a nu plăti ore suplimentare și pentru a asigura continuitatea activității desfășurate.

Dispozițiile Legii nr. 53/2003 referitoare la timpul de muncă și perioadele de repaus săptămânal și zilnic răspund cerințelor art. 23 din directivă care prevede că „*Fără a aduce atingere dreptului statelor membre de a adopta, în funcție de evoluția situației, acte cu putere de lege, norme administrative și de natură contractuală diferite în domeniul timpului de lucru, în măsura în care se respectă cerințele minime prevăzute în respectiva directivă, punerea în aplicare a prezentei directive nu constituie un temei valabil pentru reducerea nivelului general de protecție oferit lucrătorilor.*”

Completarea art. 112 cu alin. (3) și modificarea art. 137 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 în sensul propus de inițiatori ar produce un impact negativ asupra respectării directivelor europene și ale convențiilor Organizației Internaționale a Muncii care reglementează aspecte ale securității și sănătății în muncă.

Prin Legea nr. 74/1999, România a ratificat Carta socială europeană revizuită (CSER) a Consiliului Europei, tratat european având ca obiective progresul economic și social, creșterea nivelului de trai și promovarea bunăstării sociale pentru toți cetățenii.

Potrivit dispozițiilor art. 2 paragraf 1 din Partea a II-a a CSER, în vederea asigurării exercitării efective a dreptului la condiții de muncă echitabile, părțile se angajează să fixeze o durată rezonabilă a muncii zilnice și săptămânale, săptămâna de lucru trebuind să fie redusă treptat, în măsura în care o permit creșterea productivității și ceilalți factori relevanți.

Comitetul European pentru Drepturi Sociale, organism însărcinat cu interpretarea prevederilor Cartei, consideră că măsurile de flexibilizare a timpului de lucru nu constituie o încălcare a dispozițiilor CSER. Astfel, legislația și reglementările naționale trebuie să îndeplinească o serie de criterii, precum:

a) să prevină perioadele de lucru zilnice și săptămânale nerezonabile, un program zilnic de 16 ore sau de peste 60 ore săptămânal considerându-se perioade excesive;

b) să opereze în cadrul unui sistem legal care oferă garanții adecvate, un sistem flexibil privind timpul de lucru trebuind să opereze într-un cadru legal care stabilește în mod clar gradul de libertate de acțiune privind timpul de lucru atât pentru angajați, cât și pentru angajatori, în baza acordurilor colective;

c) să prevadă perioade de referință rezonabile pentru calcularea timpului de lucru mediu. Perioadele de referință nu trebuie să depășească 6 luni, ele putând fi extinse la maximum un an în condiții excepționale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele de la pct. II, Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.

Cu stimă,

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului